

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt arbetspensionslagarna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i sjukförsäkringslagen, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om sjömanspensioner och pensionslagen för den offentliga sektorn.

En del av förslagen i propositionen hänför sig till det mål i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering som gäller revidering av rehabiliteringssystemet utifrån rehabiliteringskommitténs förslag. Till övriga delar syftar förslagen till att förtydliga verkställandet och förbättra likabehandlingen av förmånstagarna och de som ansöker om förmåner.

Förutsättningarna för erhållande av partiell sjukdagpenning samt maximitiden för partiell sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen föreslås ändras. Syftet med ändringarna är att bidra till att människor stannar i arbetslivet och återgår till heltidsarbete.

Det föreslås att villkoren för beviljande av Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenningförmån ändras i de fall då personer är förhindrade att förvärvsarbeta, i fråga om rehabiliteringspenning för väntetid och mellantid samt beträffande rehabiliteringspenning som betalas för tid i arbetsprövning enligt lagen om företagshälsovård. Samtidigt föreslås mindre ändringar i fråga om den retroaktiva ansökningstiden för rehabiliteringspenning och ansvarsfördelningen inom yrkesinriktad rehabilitering.

Det föreslås att förutsättningarna för arbetspensionsrehabilitering ändras i fråga om bedömningen av hur den som ansöker om rehabilitering har etablerat sig i arbetslivet. Dessutom föreslås det att det till arbetspensionslagarna fogas bestämmelser om avbrytande av rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg. Till både arbetspensionslagarna och den förmånslagstiftning som tillämpas av Folkpensionsanstalten fogas bestämmelser som möjliggör regressindrivning av rehabiliteringspenningförmåner mellan arbetspensionsanstalterna och Folkpensionsanstalten.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

1.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 8 kap. 11 § 2 och 4 mom. samt 12 § och 9 kap. 10 § 1 mom., sådana de lyder, 8 kap 11 § 2 mom. i lag 532/2009 och 4 mom. i lag 882/2019, 12 § i lag 972/2013 samt 9 kap. 10 § 1 mom. i lag 28/2022 som följer:

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

11 §

Rätt till partiell sjukdagpenning

En arbetstagare eller företagare som är arbetsförmögen i enlighet med 4 § har rätt till partiell sjukdagpenning efter den självrisktid som avses i 7 § eller efter den sjukdagpenning eller rehabiliteringspenning som omedelbart föregått den partiella sjukdagpenningen när de förutsättningar som anges i denna paragraf föreligger. Arbete under självrisktiden på det sätt som avses i 3 mom. hindrar inte att självrisktiden löper ut.

Med heltidsarbete avses förvärvsarbete i vilket arbetstagarens ordinarie arbetstid är minst 30 timmar per vecka eller där arbetstiden under den utjämningsperiod som tillämpas utjämnas till minst 30 timmar i veckan, eller förvärvsarbete i vilket arbetstagarens arbetstid motsvarar den ordinarie arbetstid för en arbetstagare i heltidsarbete som normalt tillämpas i branschen. Om arbetstagaren samtidigt arbetar i två eller flera anställningsförhållanden på deltid, anses arbetet utgöra heltidsarbete om den sammanlagda arbetstiden är minst 30 timmar per vecka.

12 §

Betalning av partiell sjukdagpenning

Partiell sjukdagpenning betalas för högst 150 vardagar. När maximitiden för den partiella sjukdagpenningen räknas ut beaktas alla dagar med partiell sjukdagpenning under de föregående två åren. När maximitiden för den partiella sjukdagpenningen räknas ut beaktas dock också sådana dagar för vilka partiell sjukdagpenning inte har betalats på grund av att den försäkrade har fått föräldradagpenning för samma tid. Har den försäkrade varit arbetsför i tolv månader utan avbrott, ska inte dagar med partiell sjukdagpenning före denna tid beaktas när maximitiden för den partiella sjukdagpenningen räknas ut.

9 kap.

Föräldradagpenningar

10 §

Hinder för erhållande av föräldradagpenning

Rätt till föräldradagpenning föreligger inte för den tid den försäkrade är i förvärvsarbete eller i annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet eller heltidsstudier. Rätt till föräldradagpenning föreligger inte under lagstadgad semester eller annan avlönad ledighet med undantag för graviditetsledighet, särskild graviditetsledighet eller föräldraledighet enligt arbetsavtalslagen under vilken arbetsgivaren har rätt till en förmån enligt 7 kap. 4 §. Som förvärvsarbete betraktas inte en förälders verksamhet som förtroendevald enligt 69 § i kommunallagen (410/2015) och som förtroendevald enligt 74 § i lagen om välfärdsområden (611/2021), med undantag för förtroendevalda på hel- eller deltid enligt 80 § i kommunallagen och 85 § i lagen om välfärdsområden. Som förvärvsarbete betraktas inte heller verksamhet som närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) eller som familjevårdare som ingått ett uppdragsavtal med kommunen enligt familjevårdslagen (263/2015).

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20. På en försäkrad för vilken maximitiden för den partiella sjukdagpenningen har uppnåtts före den 1 januari 2023 tillämpas 8 kap. 12 § i den sjukförsäkringslag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Om arbetet på deltid har inletts före den 1 januari 2023, tillämpas de bestämmelser i 8 kap. 11 § 2 och 4 mom. i sjukvårdslagen som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 19 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1309/2016,
ändras 6 § 2 mom., 23 § 1 och 2 mom., 24 § 1 mom., 39 § 1 och 2 mom., 41 § 1 mom., sådana de lyder, 6 § 2 mom. i lag 973/2003, 23 § 1 mom. i lag 1236/2014, 23 § 2 mom. och 24 § 1 mom. i lag 1097/2018, 39 § 1 mom. i lag 1272/2016 och 39 § 2 mom. i lag 1200/2009 och 41 § 1 mom. i lag 1272/2016, samt
fogas till 23 § ett nytt 3 mom. och till 39 § nya 3 och 4 mom. som följer:

6 §

Ordnanande av yrkesinriktad rehabilitering

Folkpensionsanstalten är inte skyldig att ordna yrkesinriktad rehabilitering om sådan har ordnats enligt arbetspensionslagarna eller enligt bestämmelserna om specialundervisning eller om den försäkrade har fått ett förhandsbeslut om sin rätt till arbetspensionsrehabilitering som gäller när rehabilitering söks.

18 §

Rehabiliteringspenning för lagstadgad rehabilitering

Rehabiliteringspenning betalas för rehabilitering som ges med stöd av lagen om företagshälsovård, om rehabiliteringen ges på grund av problem med arbets- eller förvärvsförmågan som har konstaterats inom

företagshälsovården och arbetsgivaren eller företagaren deltar i kostnaderna för rehabiliteringen. En förutsättning för att rehabiliteringspenning ska beviljas under tiden för arbetsprövning enligt lagen om företagshälsovård är att det är fråga om yrkesinriktad rehabilitering som sätts in i ett tidigt skede och att kunden inte har rätt till yrkesinriktad rehabilitering med stöd av arbetspensionslagarna. En ytterligare förutsättning för att rehabiliteringspenning ska beviljas är att kunden under arbetsprövningen arbetar med helt nya eller till väsentliga delar ändrade arbetsuppgifter eller med hjälp av specialarrangemang i sina tidigare arbetsuppgifter. Beslut om rehabiliteringspenning som betalas för tid i arbetsprövning enligt lagen om företagshälsovård kan fattas för högst 45 vardagar.

23 §

Betalning av rehabiliteringspenning

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. betalas rehabiliteringspenning, med undantag för karenstiden enligt 25–27 §, för den tid som rehabiliteringsklienten deltar i utbildning som ordnas som yrkesinriktad rehabilitering, för annan yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § för personer utanför arbetslivet, för läroavtalsutbildning, för yrkesinriktad rehabilitering av unga enligt 7 a § och för sådan rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning för unga enligt 20 §, om klienten är förhindrad att utföra något annat arbete som kan jämföras med huvudsyssla än sådant som ingår i rehabiliteringen.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. betalas rehabiliteringspenning till fullt belopp för yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 och 7 a § även för de dagar då klienten inte deltar i rehabiliteringen (flexibel dag), om det har avtalats att klienten ska delta i yrkesinriktad rehabilitering mindre än fem dagar i veckan, dock minst tre dagar i veckan. Rehabiliteringspenning betalas för en flexibel dag, när FPA har fastställt en möjlighet till flexibla dagar i samband med yrkesinriktad rehabilitering och när behovet av en flexibel dag baseras på att kunden på grund av sjukdom, lyte, kroppsskada eller en helhetssituation som avses i 6 § inte kan delta i rehabilitering fem dagar i veckan. För att rehabiliteringspenning ska betalas krävs det dessutom att kunden på den flexibla dagen är förhindrad att arbeta.

24 §

Rehabiliteringspenning för väntetid och mellanliggande tid

För tryggnad av att den yrkesinriktade rehabiliteringen som ordnas av Folkpensionsanstalten framskrider och rehabiliteringsklienten får sin försörjning kan rehabiliteringspenning också betalas för tiden från rehabiliteringsbeslutet till rehabiliteringens början (väntetid) samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder (mellanliggande tid). Rehabiliteringsklienten har rätt till rehabiliteringspenning för väntetiden och den mellanliggande tiden om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete. Rehabiliteringspenningen under väntetiden och den mellanliggande tiden betalas minskad med 20 procent och för högst tre månader per kalenderår, beräknat separat för vardera grunden, om det inte för tryggnad av utkomsten och rehabiliteringens framskridande finns någon särskild anledning att betala den för en längre tid.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. betalas rehabiliteringspenning också för väntetid och mellanliggande tid till en rehabiliteringsklient som deltar i sådan yrkesinriktad rehabilitering för unga som avses i 7 a § om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete. Rehabiliteringspenningen för väntetid och mellanliggande tid betalas minskad med 20 procent.

27 §

Betalning utan karenstid

Någon karenstid iakttas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen,

arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997).

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas sjukdagpenning partiell sjukdagpenning, dagpenning vid smittsam sjukdom eller donationsdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, ålderspension eller garantipension eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag, kan pensionen eller ersättningen till den del som den motsvarar rehabiliteringspenningen för samma tid betalas till Folkpensionsanstalten. Retroaktiv invalidpension och arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna betalas dock inte till Folkpensionsanstalten till den del som den motsvarar rehabiliteringspenningen.

Om en rehabiliteringsklient har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller dagpenningsförmån enligt sjukförsäkringslagen, kan den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till beloppet av den betalda arbetslöshetsförmånen eller dagpenningsförmånen återkrävas av Folkpensionsanstalten eller betalas till den behöriga arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan har betalt.

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd enligt denna lag på grundval av yrkesinriktad rehabilitering som ges med stöd av 6 § i denna lag för samma tid som den för vilken han eller hon har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg enligt arbetspensionslagarna, har arbetspensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten betalat retroaktivt till den del de motsvarar den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg som har betalats enligt pensionslagarna för samma tid.

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och till den hörande rehabiliteringstillägg enligt arbetspensionslagarna för samma tid som den för vilken han eller hon har fått rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd enligt denna lag på grundval av yrkesinriktad rehabilitering som beviljats med stöd av 6 § i denna lag, har Folkpensionsanstalten rätt att av pensionsanstalten återkräva nämnda prestationer som betalats retroaktivt till den del de motsvarar den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som har betalats enligt denna lag för samma tid.

41 §

Ansökan om förmåner och ersättningar

Rehabiliteringspenning och ersättning för uppehälle skall sökas inom sex månader från den dag då förmånen önskas. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning skall sökas inom sex månader efter att betalningen av rehabiliteringspenningen har upphört.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20. _____

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 25 § 1 mom. 3 punkten, 25 § 2 och 5 mom., 26 och 32 §, av dem 25 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1148/2020 och 25 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1164/2007, samt

fogas till 25 § 1 mom. nya 4 och 5 punkter, till 118 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., samt till lagen en ny 127 a §, som följer:

25 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) arbetstagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna under de 36 kalendermånader som omedelbart föregår den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller arbetstagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) har betalats, stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller arbetstagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra arbetstagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas arbetstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att arbetstagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter arbetstagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i arbetstagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 kalnedermånader som omedelbart föregått den månad då arbetsförmågan började.

26 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Arbetstagaren ersätts för sådana behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

32 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmån eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av den kalendermånad som följer efter den kalendermånad under vilken rehabiliteringen avbrutits. Av särskilda skäl kan utbetalningen av rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg dock avbrytas från ingången av den andra kalendermånaden efter det att rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

118 §

Utbetalning av pension och rehabiliteringsförmån till sjukförsäkringsfonden

Om rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg beviljas retroaktivt för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), betalas arbetspensionsanstaltens retroaktiva prestationer till sjukförsäkringsfonden till den del de till sitt belopp motsvarar den rehabiliteringspenning och det rehabiliteringsunderstöd enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner som betalats ut för samma tid.

127 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en arbetstagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten betalat ur retroaktivt till den del de till sitt belopp motsvarar den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg som betalats ut för samma tid.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20.

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter att denna lag har trätt i kraft.

Uppfyllandet av villkoret i 25 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före 1.1.2019 med beaktande av alla de kalenderår som omfattar kalendermånader som hör till den 36 kalendermånaders period som avses i 25 § 5 mom. i denna lag.

Helsingfors den xx xxxx 20xx

4.

Lag**om ändring av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 22 § 1 mom. 3 punkten, 22 § 2 och 5 mom., 23 § och 29 §, av dem 22 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1149/2020 och 22 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1166/2007, samt fogas till 22 § 1 mom. nya 4 och 5 punkter och till lagen en ny 108 a § som följer:

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En företagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) företagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) företagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna under de 36 kalendermånader som omedelbart föregått den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller företagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller företagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra företagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas företagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att företagaren

fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter företagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en företagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 32 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i företagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då arbetsoförmågan började.

23 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Företagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

29 §

Avbrytande eller indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmånen eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av den kalendermånad som följer efter den kalendermånad under vilken rehabiliteringen avbrutits. Av särskilda skäl kan utbetalningen av rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg dock avbrytas från ingången av den andra kalendermånaden efter det att rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

108 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en företagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken företagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten betalat retroaktivt till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter att denna lag har trätt i kraft.

Uppfyllandet av villkoret i 22 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före 1.1.2019 med beaktande av alla de kalenderår som omfattar kalendermånader som hör till den 36 kalendermånaders period som avses i 22 § 5 mom. i denna lag.

Helsingfors den xx xxx 20xx

Click or tap here to enter text.

5.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 42 § 1 mom. 3 punkten, 42 § 2 och 5 mom., 43 § och 45 § 1 mom. 5 punkten, av dem 42 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1151/2020 och 42 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1170/2007, samt fogas till 42 § 1 mom. nya 4 och 5 punkter och till lagen en ny 102 a § som följer:

42 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En lantbruksföretagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) lantbruksföretagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) lantbruksföretagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna under de 36 kalendermånader som omedelbart föregått den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller lantbruksföretagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller lantbruksföretagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra lantbruksföretagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas lantbruksföretagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att lantbruksföretagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter lantbruksföretagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en lantbruksföretagare som är arbetsförmögen på det sätt som avses i 47 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom.

2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i lantbruksföretagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då arbetsoförmågan började.

43 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Lantbruksföretagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

45 §

Andra bestämmelser om rehabilitering samt förmåner som betalas för rehabiliteringstiden

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas på rehabilitering vad lagen om pension för arbetstagare föreskriver i

5) 32 § om avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg, och

102 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en lantbruksföretagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken lantbruksföretagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten betalat retroaktivt till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter att denna lag har trätt i kraft.

Uppfyllandet av villkoret i 42 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före 1.1.2019 med beaktande av alla de kalenderår som omfattar kalendermånader som hör till den 36 kalendermånaders period som avses i 42 § 5 mom. i denna lag.

Helsingfors den xx xxx 20xx

Click or tap here to enter text.

6.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 25 § 1 mom. 3 punkten, 25 § 2 och 5 mom., 26 § och 32 §,

av dem 25 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1150/2020 och 25 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1168/2007, samt

fogas till 25 § 1 mom. nya 4 och 5 punkter, till 115 § ett nytt 4 mom. samt till lagen en ny 124 a § som följer:

25 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) arbetstagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna under de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller arbetstagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller arbetstagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra arbetstagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas arbetstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att arbetstagaren fortsätter i arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom om den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter arbetstagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsoförmögen på det sätt som avses i 35 § 1 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i arbetstagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då arbetsoförmågan började.

26 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Arbetstagaren ersätts för sådana behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför.

32 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmånen eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av den kalendermånad som följer efter den kalendermånad under vilken rehabiliteringen avbrutits. Av särskilda skäl kan utbetalningen av rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg dock avbrytas från ingången av den andra kalendermånaden efter det att rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

115 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till sjukförsäkringsfonden

Om rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg beviljas retroaktivt för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), betalas arbetspensionsanstaltens retroaktiva prestationer till sjukförsäkringsfonden till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning och det rehabiliteringsunderstöd enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner som betalats för samma tid.

124 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en arbetstagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten betalat retroaktivt till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter att denna lag har trätt i kraft.

Uppfyllandet av villkoret i 25 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före 1.1.2019 med beaktande av alla de kalenderår som omfattar kalendermånader som hör till den 36 kalendermånaders period som avses i 25 § 5 mom. i denna lag.

Helsingfors den xx xxx 20xx

Click or tap here to enter text.

7.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 22 § 1 mom. 3 punkten, 22 § 2 och 5 mom., 23 och 30 §, av dem 22 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1152/2020, samt fogas till 22 § 1 mom. nya 4 och 5 punkter, till 129 § ett nytt 4 mom. samt till lagen en ny 138 a § som följer:

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring,

4) arbetstagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna under de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då rehabiliteringsansökan blivit anhängig eller arbetstagaren under denna tid eller en del av den har vårdat sitt barn, på basis av vilken föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller motsvarande stöd för hemvård av barn enligt Ålands landskapslagstiftning har betalats, eller arbetstagaren för pensionsanstalten lägger fram en tillräcklig utredning om att han eller hon förhindrats från förvärvsarbete på grund av vården av sitt barn, om förmånen inte har betalats under denna tid, även om han eller hon kunde ha varit berättigad till förmånen, och

5) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att förhindra arbetstagarens arbetsförmåga eller förbättra arbets- och förvärvsförmågan.

När rehabiliteringens ändamålsenlighet bedöms beaktas arbetstagarens ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning samt huruvida den yrkesinriktade rehabilitering som söks sannolikt leder till att arbetstagaren fortsätter i ett arbete som är lämpligt med tanke på hans eller hennes hälsotillstånd eller återgår till arbete. När ändamålsenligheten bedöms beaktas dessutom huruvida den yrkesinriktade rehabiliteringen uppskjuter arbetstagarens pensionering.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på rehabilitering av en arbetstagare som är arbetsförmögen på det sätt som avses i 33 § 1 och 2 mom. I dessa fall fastställs de inkomster som avses i 1 mom. 2 punkten i

denna paragraf på samma sätt som inkomsterna för återstående tid i arbetstagarens invalidpension och uppfyllandet av det villkor som avses i 1 mom. 4 punkten granskas för de 36 kalendermånader som omedelbart föregick den månad då arbetsoförmågan började.

23 §

Yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsplan

Med yrkesinriktad rehabilitering avses arbetsprövning, arbetsträning, utbildning som leder till arbete eller yrke och stöd för inledande av eller fortsatt näringsverksamhet. Arbetstagaren ersätts för de behövliga och nödvändiga kostnader som den yrkesinriktade rehabiliteringen medför och som stöder rehabiliteringen.

30 §

Avbrytande och indragning av rehabiliteringspenning eller av invalidpensionstagares rehabiliteringstillägg

Om den yrkesinriktade rehabiliteringen avbryts för mer än 30 kalenderdagar på grund av sjukdom hos mottagaren av rehabiliteringsförmånen eller av någon annan orsak som inte beror på honom eller henne eller om mottagaren av rehabiliteringsförmånen avbryter den yrkesinriktade rehabiliteringen av någon annan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget avbrytas från ingången av den kalendermånad som följer efter den kalendermånad under vilken rehabiliteringen avbrutits. Av särskilda skäl kan utbetalningen av rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg dock avbrytas från ingången av den andra kalendermånaden efter det att rehabiliteringen avbrutits.

Rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak vägrar delta i yrkesinriktad rehabilitering eller avbryter sådan rehabilitering.

129 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till sjukförsäkringsfonden

Om rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg beviljas retroaktivt för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), betalas arbetspensionsanstaltens retroaktiva prestationer till sjukförsäkringsfonden till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning och det rehabiliteringsunderstöd enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner som har betalats för samma tid.

138 a §

Återkrav av rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten beviljat retroaktivt

Om en arbetstagare retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd på grundval av yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för samma tid som den för vilken arbetstagaren har fått rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg enligt denna lag, har pensionsanstalten rätt att av Folkpensionsanstalten återkräva den rehabiliteringspenning eller det rehabiliteringsunderstöd som Folkpensionsanstalten betalat retroaktivt till den del de motsvarar beloppet av den rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill hörande rehabiliteringstillägg som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

Denna lag tillämpas på rehabiliteringsansökningar som blir anhängiga efter att denna lag har trätt i kraft.

Uppfyllandet av villkoret i 22 § 1 mom. 4 punkten i denna lag granskas för tiden före 1.1.2019 med beaktande av alla de kalenderår som omfattar kalendermånader som hör till den 36 kalendermånaders period som avses i 22 § 5 mom. i denna lag.

Helsingfors den xx xxx 20xx

Välj ett alternativ.